

Més títols i menys innovació a la temporada 2016-17 del Gran Teatre del Liceu

L'holandès errant. © Matthias Baus

14 títols, 3 en versió de concert, configuren la temporada 2016-17 del Gran Teatre del Liceu.

Més presència de veus del país i una atenció curiosa en la tria de cantants de carrera internacional adequats al repertori volen compensar l'absència de noves produccions aquesta temporada.

Els grans títols de la temporada són, sens dubte, l'estrena a Espanya de *Quartett*, òpera de Luca Francesconi estrenada l'any 2011 i amb direcció escènica d'Àlex Ollé (La Fura dels Baus) i el retorn d'*Elektra* d'Strauss en la coproducció del Liceu amb Milà, Nova York, Ais de Provença, Berlín i Hèlsinki que signà -a títol pòstum- Patrice Chéreau, mort l'any de l'estrena, el 2013.

Quartett. © Brescia e Amisano-Teatro alla Scala

Un increment del nombre de títols, catorze, tres dels quals en versió de concert, i cap nova producció del Liceu marquen la tendència ja apuntada la temporada passada -la primera que Christina Scheppelmann va presentar com a directora artística- de centrar l'oferta en el rodatge d'òperes de repertori, l'amortització de les inversions en produccions fetes durant l'exercici de Joan Matabosch, així com la concentració de l'atenció en els elencs vocals. En aquest darrer punt s'apunta una tendència ja manifestada durant l'exercici de Matabosch, de recerca dels cantants més adients per al repertori, així com una bona selecció dels cantants reconeguts internacionalment i la rotació de cantants joves i del país.

El baríton Dmitri Hvorostovsky

Així, la temporada 2016-17 portarà a Barcelona grans veus, com les de Ludovic Tézier, Martina Serafin, Mojca Erdman, Waltraud Meier, Evelyn Herlitzius, Adrienne Pieczonka, Piotr Beczala, Anna Caterina Antonacci, Nino Machaidze, Plácido Domingo, Javier Camarena, Leo Nucci, Anja Kampe, Angela Denoke o

Mariusz Kwiecien, a part de la participació en concerts o recitals de noms de tirada com Dmitri Hvorostovsky, Simon Keenlyside, Joyce DiDonato, Sondra Radvanovsky o Gregory Kunde. Però també cal apuntar, com hem dit, la presència en papers secundaris i principals de cantants espanyols, alguns dels quals tenen la seva oportunitat d'or com a resultat de les audicions a 125 cantants de l'Estat realitzades fins ara per Scheppelmann. Així doncs, Elena Copons i Gemma Coma-Alabert seran Susanna i Cherubino de *Le nozze di Figaro* de Mozart, alternant-se amb Mojca Erdmann i Anna Bonitatibus; María José Moreno serà Gilda de *Rigoletto*, alternant-se amb Desirée Rancatore, i Sabina Puértolas serà Marie de *La fille du régiment* al costat de l'esplèndid Tonio de Javier Camarena.

Rigoletto. © Javier del Real-Teatro Real

Tornen alguns cantants històricament vinculats al Liceu, absents les darreres temporades. Cas paradigmàtic serà el retorn gloriós del baríton malagueny Carlos Álvarez, que arribarà per la porta gran fent *Rigoletto* i *Don Giovanni*. També és destacat el retorn del tenor Josep Bros, que s'alternarà amb Piotr Beczala en el paper protagonista de *Werther*, o el baix Stefano Palatchi com a batlle, al mateix títol, en companyia d'altres veus catalanes, com són Joan Martín-Royo (Albert) i Marc Canturri i Antoni Comas com la parella Johann i Schmidt. També hi tornarem a veure noms coneguts, com el d'Ana Ibarra (Maddalena de *Rigoletto*) o Simón Orfila (Leporello de *Don Giovanni*). Altres veus ascendents, com les de Maria Miró, Sara Blanch, Albert Casals, Elena Sancho Péreg, Isaac Galán o Mercedes Gancedo són algunes de les apostes personals de Christina Scheppelmann, que se sumaran a altres noms catalans com a partiquins.

L'holandès errant. © Matthias Baus

La nova temporada del Liceu té una tendència conservadora que es pot deduir fent una anàlisi succinta dels títols. Tres títols mozartians (*Don Giovanni*, *Le nozze di Figaro* i *La flauta màgica*), tres títols verdians (*Macbeth*, *Rigoletto* i *Il trovatore*), dues òperes franceses (*Thaïs* i *Werther* de Massenet), un sol títol belcantista (l'òpera còmica de Donizetti *La fille du régiment*), un Wagner (*L'holandès errant*), un Strauss (*Elektra*), una òpera barroca (*Teuzzone* de Vivaldi), una òpera del segle XXI (*Quartett* de Francesconi) i una opereta vienesa (*La vídua alegre* de Franz Lehár) completen el cartell 2016-17 del Gran Teatre del Liceu. La balança, és força evident, es decanta per l'òpera italiana i/o francesa, i deixa un paper escàs, gairebé merament representatiu, a l'òpera alemanya (Mozart, ja ho sabem, no compta en aquesta classificació) amb dos únics títols: *L'holandès errant* i *Elektra*. L'absència de l'òpera eslava (rusa o txeca), l'òpera britànica o espanyola (ni sarsuela ni catalana) són mancances que cal destacar en un teatre que hauria de desenvolupar una important tasca pedagògica, divulgativa i de conreu de nous públics, alhora que també defensi el patrimoni operístic nacional i internacional. ¿On hi ha el record d'Enric Granados en el centenari de la seva mort? Granados no és només *Goyescas*, ni tan sols *María del Carmen*; fa poques setmanes se'n va reestrenar *Follet*, òpera catalana de magnífica factura que mereixeria noves interpretacions en el context que li pertoca, un teatre d'òpera. ¿On hi ha el suport als creadors catalans? Sense menystenir la presència de compositors contemporanis internacionals (és magnífic poder escoltar la nova òpera de Francesconi, *Quartett*, amb proposta escènica de La Fura dels Baus, o bé, d'aquí a no res, *Written on skin* de George Benjamin), sobta descobrir la lenta o inexistent aposta pels creadors catalans i/o espanyols, alguns dels quals estan recollint èxits fora de les nostres fronteres.

L'herència Matabosch encara és gran i és lògic pensar que fins d'aquí a una o dues temporades la petja de Christina Scheppelmann en la temporada del Liceu no serà evident, però cal tenir present que l'actual directora artística del Gran Teatre del Liceu ha de fer front a altres condicionants, com per exemple la necessitat de tancar els exercicis sense dèficit, cosa prioritària des que aquest teatre d'òpera és dirigit per Roger Guasch. Així doncs, no és estrany no veure noves produccions impulsades pel Liceu en aquesta propera temporada -cada nova producció té un desemborsament d'una mitjana de 700.000 euros-, però

en canvi, sí que veurem amortitzacions de produccions propietat del Liceu, com per exemple la reposició de l'encertada producció de *Le nozze di Figaro* de Lluís Pasqual o la no tan encertada producció d'*Il trovatore* de William Orlandi, que tanmateix ara es presentarà en una revisió de Joan Anton Rechi substituint Gilbert Defló, que esperem que donarà millor ús als telons daurats i que faci una tasca, necessària, de concepció escènica, cosa totalment inexistent en la proposta original.

Macbeth. © GTG-Monika Rittershaus

Si bé la temporada comença al setembre amb la reposició de *La flauta màgica* de Barrie Kosky que aterra aquest mes de juny a Barcelona amb els cantants i el director musical de la companyia de la Komische Oper Berlin, la inauguració oficial serà a l'octubre, amb un *Macbeth* verdità -encara en l'Any Shakespeare- amb un protagonista excepcional, el baríton Ludovic Tézier. Tanmateix, malgrat els esplèndids dots vocals del cantant francès, caldrà veure com s'adapta a un paper tan dramàtic com aquest, essent com és habitual del repertori més belcantista. L'acompanyaran veus importants, com les de Martina Serafin com a Lady Macbeth, el Banco de Vitalij Kowaljow i el Macduff de Saimir Pirgu.

Elektra. © Brescia e Amisano-Teatro alla Scala

Però sens dubte, la proposta més forta i rodona de la temporada és l'*Elektra* d'Strauss, que tornarà al Gran Teatre del Liceu després de nou anys, en la lloada producció pòstuma de Patrice Chéreau que es va estrenar al Festival d'Ais de Provença el 2013 i que, sota direcció musical de Josep Pons, es presentarà a Barcelona pràcticament amb el mateix elenc de l'estrena: Waltraud Meier (Klytämnestra), Evelyn Herltzius (Elektra), Adrienne Pieczonka (Chrysothemis), Thomas Randle (Aegisth) i Alan Held (Orest). Una òpera, segons que afirma Christina Scheppelmann, ideal per iniciar-se en l'univers operístic per als joves entre 25 i 30 anys, arran de la força del tema i la música d'Strauss. També caldrà estar atents a l'única proposta contemporània, aquest *Quartett* de Francesconi que porta el segell inconfusible de La Fura dels Baus sorgit de la mà d'Àlex Ollé, en una proposta molt impressionant visualment i en què, precisament, aquest element és pràcticament essencial al costat de la música. L'escenografia d'Alfons Flores i les projeccions de Franc Aleu faran la resta. Produïda pel Teatre alla Scala de Milà, l'òpera es va estrenar amb èxit l'any 2011 i aquest aterratge a Barcelona esdevindrà estrena a Espanya.

Werther. © Barbara Aumüller-Oper Frankfurt

Altres fites importants són, és clar, el *Werther* protagonitzat per Piotr Beczala i Anna Caterina Antonacci, aquest *Thaïs* de Massenet en versió de concert que tindrà com a principal l'actuació de Plácido Domingo en el paper d'Athanaël -amb el record de la magnífica interpretació que va fer Thomas Hampson en aquest mateix paper l'any 2007- i la de Nino Machaidze com a Thaïs i de Celso Albelo com a Nicias. Caldrà estar atents al debut del mexicà Javier Camarena en el rol de duc de Màntua del *Rigoletto* que permetrà retrobar Carlos Álvarez en el paper protagonista (alternant-se també amb el ja mític Leo Nucci) i, per últim, es presenta interessant *L'holandès errant* de Wagner; en primer lloc, per la proposta escènica de Philip Stölz, en segon lloc per la direcció musical, adjudicada a la jove directora Oksana Lyniv, apadrinada per Kirill Petrenko, i en tercer lloc per l'actuació d'Attila Jun com a holandès. I per als fidels seguidors de Jordi Savall, el violagambista i director de Le Concert des Nations ha recuperat l'òpera *Teuzzone* d'Antonio Vivaldi, una raresa que s'estrenarà a Espanya i disposarà de les veus destacades de Sonia Prina i Furio Zanasi.

El tenor Gregory Kunde. © Chris Gloag

El director musical de l'Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu, Josep Pons, dirigirà quatre títols, dos de seguits: *Le nozze di Figaro*, *Elektra*, *Don Giovanni* i *La vídua alegre*, mentre que els altres directors musicals seran Daniele Callegari, Giuseppe Finzi, Riccardo Frizza, Patrick Fournillier, Peter Rundel, Alain Altinoglu i Giampaolo Bisanti. L'Orquestra realitzarà vuit programes simfònics, entre els quals destaca el del Memorial Pau Casals, amb un *Requiem* de Mozart amb les veus d'Elena Copons, Gemma Coma-Alabert, David Alegret i José Antonio López, i el pianista Ignasi Cambra interpretant el *Concert per a piano núm. 23* de Mozart. El cicle Txaikovski inclou dos concerts, amb les *Simfonies núm. 4* i *núm. 5* del compositor rus i el *Concert per a violí* (amb Chad Hoopes com a solista) i el *Concert per a piano* (amb Khatia Buniatishvili com a solista). A més, tornaran els exitosos *Els Pastorets* amb música d'Albert Guinovart, el concert de guanyadors del Concurs Viñas, el concert d'àries d'òpera amb Gregory Kunde i Juan Jesús Rodríguez i el retorn –pocs recorden la seva darrera actuació al Liceu– del baríton Dmitri Hvorostovsky en concert amb àries operístiques. L'Orquestra Simfònica del Liceu participarà en la temporada Palau 100 amb l'estrena de la darrera simfonia de Joan Guinjoan i també en un nou cicle, Barcelona Classics, promogut per Llorenç Caballero, que ha comprat a Alfonso Aijón l'empresa Ibermúsica.

La presentació de la temporada del Gran Teatre del Liceu va tenir també un capítol dedicat a les xifres. El pressupost per a la temporada 2016-17 és de 43,3 milions d'euros i es preveu un tancament en negatiu de 303.000 euros, mentre que la temporada 2015-16 el pressupost era de 42,2 i el tancament estava previst amb un resultat negatiu de 295.000 euros. Les aportacions públiques la temporada 2015-16 són de 19,2 milions d'euros, i presenten un increment respecte de la temporada anterior, que van ser de 18,9 milions d'euros. Ajuntament i Generalitat mantenen aportacions, mentre que la Diputació de Barcelona l'ha incrementada d'1,492 a 1,589 milions d'euros. El Ministeri de Cultura, pendent de confirmar-se l'orientació que prengui el nou govern, hauria de mantenir la seva aportació, ara situada en 6,870 milions d'euros. A l'increment de representacions, de 91 aquesta temporada a 98 la vinent, en un global de 10 funcions més en la 2016-17, cal fer constar el manteniment general de preus després de l'enorme i traumàtic canvi dut a terme la temporada passada.